

มลาปรึกับการช่วงชิงทรัพยากรในบริบทของการพัฒนาโดยรัฐ

ศักรินทร์ ฒ นาน

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

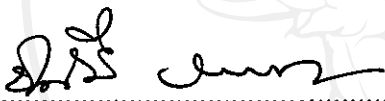
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เมษายน 2548
ISBN 974-9884-37-X

มลาปรึกับการช่วงชิงทรัพยากรในบริบทของการพัฒนาโดยรัฐ

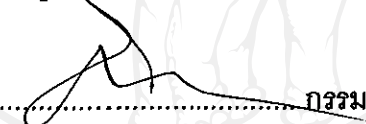
ศักรินทร์ ฒ นาน

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

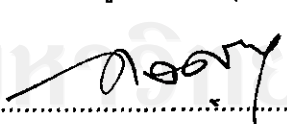
อ.ดร.ซุคักดี วิทยาภัก

..... กรรมการ

อ.ดร. ชัยนต์ วรรณะภูติ

..... กรรมการ

รศ.ดร. ชูเกียรติ สีสุวรรณ

..... กรรมการ

นายวิช จิตวรพกษ์

18 เมษายน 2548

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © Chiang Mai University
All rights reserved

กิตติกรรมประกาศ

"คนเราเกิดมาเพื่ออะไร" คำถามนี้เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยเองไม่คิดว่าตนเองจะสามารถตอบได้และไม่แน่ใจว่าตลอดทั้งชีวิตนี้ตนเองจะพบคำตอบหรือไม่ ไม่ต่างไปจากความรู้สึกตลอดเวลาของการทำวิจัยขึ้นนี้ที่ผู้วิจัยได้พบกับผู้คนมากมายในระยะเวลาของการวิจัย แล้วนำข้อมูลจากการได้พบปะพูดคุยกันในช่วงเวลานั้นออกมาเขียนเป็นเรื่องราวจากคนเหล่านี้ราวกับได้เข้าไปนั่งถึงกลางอาณาจักรความคิดที่คนเหล่านี้มีต่อสิ่งต่างๆ รอบตัว ความรู้สึกที่เหมือนกับล่องลอยอย่างเคื่องคว้างเช่นนี้เองที่ผุดขึ้นมาตลอดเวลาในช่วงการทำวิจัยจนหลายครั้งที่ผู้วิจัยเองคิดว่า งานชิ้นนี้คงเป็นสิ่งที่ห่างไกลไปจากความสำเร็จ

หากไม่ได้ยึดกุมบางสิ่งบางอย่างที่ก่อให้เกิดความรู้สึกถึงพลังของความต้องการเพื่อค้นหาคำตอบให้กับตนเองในฐานะมนุษย์คนหนึ่งในโลกใบนี้ไปพร้อมๆ กับการทำหน้าที่ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ต้องการจบการศึกษาอย่างภาคภูมิใจ คำถามที่ว่า "คนเราเกิดมาเพื่ออะไร" นี้เองที่ผู้วิจัยคิดว่าเป็นแรงผลักดันอันหนึ่งที่ทำให้ตัวผู้วิจัยเองพยายามมุ่งหน้าต่อไปเพื่อค้นหาคำตอบให้กับตนเองมากขึ้นโดยมีการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการทำโครงการดังกล่าวนี้

นอกจากความต้องการค้นหาคำตอบให้กับตนเองแล้ว หากไม่ได้รับโอกาสที่ถูกหยิบยื่นมาให้จากบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนอย่างสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ งานชิ้นนี้คงไม่อาจเสร็จลุล่วงไปได้ ในโอกาสนี้ ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณบุคคลต่างๆ ดังต่อไปนี้

คณาจารย์ สาขาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ทั้งด้านวิชาการและการทำงานในภาคสนาม ตลอดจนการเสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำอย่างไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย และมีเมตตาอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ดร. ชูศักดิ์ วิทยาภัก อาจารย์ดร. ชัยนันท วรรณระภูติ อาจารย์ดร. ชูเกียรติ ลีสุวรรณและคุณทวิช จตุรพรฤกษ์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

นอกเหนือไปจากความเข้าใจในแนวความคิดทางสิ่งแวดล้อมแล้ว แนวคิดเรื่องคนชายขอบที่ผู้วิจัยได้สั่งสมมาตลอดระยะเวลาที่เรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้คงไม่อาจเกิดขึ้นได้ หากไม่ได้รับความรู้และประสบการณ์จากคณาจารย์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ และคณาจารย์ ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แม้ผู้วิจัยจะไม่ได้มีโอกาสรู้จักและเรียนกับหลายท่าน แต่ก็ด้วยอาศัยตำราและงานเขียนทางวิชาการที่คณาจารย์ได้อุตสาหะเตรียมขึ้นมา หลายเล่มกลายเป็นตัวยานนานเอกแก่อาการมืดแปดด้านเมื่อต้องลงภาคสนามแต่เพียงลำพังและยังเป็นเหมือนเพื่อนร่วมเดินทางที่แสนวิเศษคอยสนทนาและตั้งคำถามที่ช่วยให้งานภาคสนามกลายเป็นเรื่องที่มีแง่มุมและรายละเอียดต่างๆ ให้เก็บมาคิดต่อได้เรื่อยๆ จนช่วยให้ความคิดของผู้วิจัยเติบโตไปพร้อมกับชีวิตในสนามวิจัย

ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาศาสาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม รุ่นรหัส 43 และเพื่อน นักศึกษาจากสาขาพัฒนาสังคม รุ่นรหัส 44 ที่ทำให้ชีวิตนักศึกษาของผู้วิจัยเต็มไปด้วยสีสันของ มิตรภาพที่อบอุ่นและสนุกสนาน

แต่งงานวิจัยชิ้นนี้คงไม่อาจเกิดขึ้นได้ หากผู้วิจัยไม่ได้รับความรู้และการเปิดใจรับคนนอก จากพี่น้องชาวมลลบุรีที่ได้ถ่ายทอดบทเรียนและประสบการณ์ชีวิตขณะที่ยังต้องต่อสู้ดิ้นรนต่อ ปัญหาต่างๆ อย่างอดทน แวดต่าที่มุ่งมันจะเอาชนะต่อความทุกข์ยากในวันนั้นทำให้ผู้วิจัยรู้สึก สำนึกในความเป็นนักศึกษาของตนเองมากขึ้นจนมีส่วนอย่างสำคัญที่สุดที่ได้ย้ำเตือนสติของผู้วิจัย ว่า งานวิจัยชิ้นนี้ไม่ได้มาจาก "วัตถุของการศึกษา" แต่มาจากผู้คนที่มีความชีวิตจิตใจและมีความเป็น มนุษย์อย่างเต็มเปี่ยม ผู้วิจัยขอขอบคุณพี่น้องชาวมลลบุรีบ้านห้วยหยวกและรวมไปถึงชาวมลลบุรี ที่บ้านห้วยฮ่อมและบ้านท่าวะด้วยที่ได้เปิดโอกาสให้เรียนรู้ถึงเรื่องราวชีวิตและประสบการณ์อันมี ค่ายิ่ง ทั้งยังเอื้อเฟื้อบ้านให้กับผู้วิจัยได้ใช้เป็นที่พักเพื่อเก็บแรงเอาไว้ถามคำถามต่างๆ และเข้าไป ยุ่มยามก่อการรบกวนชีวิตของคนในชุมชน

ขอขอบคุณ หน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัด น่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านข้อมูลและสถานที่พัก ศูนย์ประสานงานประชาคมจังหวัดน่าน และท่านนายแพทย์บุญยงค์ วงศ์รักมิตร สิ่งทีลุลงหมอบได้กล่าวใน**ห้องประชุมวันพุธ**นั้นได้กลายเป็นจุดก้าวกระโดดอันมั่นคงที่ทำให้ความคิดอันววงวนสับสนของผมได้เข้าใจมากขึ้นถึงการต่อสู้ ดิ้นรนของผู้คน และทีจะลืมไปไม่ได้เลยก็คือ ชาวม้งบ้านห้วยหยวกที่ได้ต้อนรับผู้วิจัยอย่างอบอุ่น

งานวิจัยที่เสร็จสิ้นลงนี้ คงไม่อาจทดแทนความรักจากครอบครัว ณ น่านและครอบครัว จิตรพนาทีได้ให้การสนับสนุนผู้วิจัยทั้งกำลังทรัพย์และกำลังใจเรื่อยมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณอารี บรรพตทอง ที่ทำให้หัวใจของ "เฮีย" คนนี้อบอุ่นและสดใสเสมอมา

สุดท้ายนี้ ความบกพร่องและไม่สมบูรณ์ที่เกิดขึ้นในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยขอรับผิดชอบแต่ เพียงผู้เดียว

ศักรินทร์ ณ น่าน